

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Економічний факультет
Кафедра безпеки інформації та бізнес-комунікацій

Затверджено

На засіданні кафедри безпеки інформації та бізнес-комунікацій економічного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка
(протокол № 1 від 30.08 2022 р.)

В.о. завідувача кафедри

 д.е.н., професор М. І. Хмельярчук

Силабус з навчальної дисципліни

«Міжнародні розрахунки і валютні операції»,
що викладається в межах ОПП «Міжнародна економіка та міжнародні
бізнес-комунікації»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти для здобувачів з
спеціальності 051 «Економіка»

Львів 2022 р.

Силабус курсу «Міжнародні розрахунки і валютні операції»

Назва курсу	Міжнародні розрахунки і валютні операції
Адреса викладання курсу	м. Львів, проспект Чорновола, 61.
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Економічний факультет Кафедра безпеки інформації та бізнес-комунікацій
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	05 Соціальні та поведінкові науки 051 «Економіка»
Викладачі курсу	Клювак Оксана Володимирівна, к.е.н., доцент
Контактна інформація викладачів	oksana.klyuvak@lnu.edu.ua
Консультації по курсу відбуваються	Консультації в день проведення лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю). Також можливі он-лайн консультації через Zoom, Teams або подібні ресурси. Для погодження часу он-лайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача або дзвонити.
Сторінка дисципліни	
Коротка анотація курсу	<p>Навчальна дисципліна «Міжнародні розрахунки і валютні операції» призначена для формування і поглиблення у студентів системи знань з теоретичних основ та методичних підходів щодо організації та функціонування міжнародних платіжних систем, форм здійснення міжнародних розрахунків, особливостей фінансування та кредитування в міжнародній торгівлі, FinTech інновацій у системі міжнародних розрахунків і валютних операціях, а також набуття практичних навичок щодо здійснення валютних операцій на міжнародному рівні, аналізу ризиків у платіжних системах, показників валютного ринку та платіжного балансу країни.</p> <p>Дисципліна «Міжнародні розрахунки і валютні операції» є вибірковою зі спеціальності 051 «Економіка» для освітньої-програми програми підготовки бакалавра «Міжнародна економіка та міжнародні бізнес-комунікації», яка викладається у 7 семестрі в обсязі 6 кредитів для денної та заочної форми навчання (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).</p>
Мета та цілі курсу	<p>Метою вивчення курсу є поглиблення теоретичних знань і набуття практичних навичок з питань організації та регулювання міжнародних платіжних систем, здійснення міжнародних розрахунків та валютних операцій у механізмі функціонування міжнародних фінансових ринків, банківської та зовнішньоекономічної діяльності.</p> <p>Цілі вивчення курсу «Міжнародні фінансові ринки»:</p> <ul style="list-style-type: none"> – уміння застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами,

	<p>домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади) у сфері здійснення зовнішньоекономічної діяльності;</p> <ul style="list-style-type: none"> – здатність аналізувати ризики у міжнародних платіжних системах та у системах розрахунків за експортно-імпортними операціями; – здатність аналізувати процеси державного та ринкового регулювання платіжного балансу, міжнародних кредитно-розрахункових та валютних операцій; – уміння використовувати нормативні та правові акти, що регламентують зовнішньоекономічну діяльність, надання платіжних послуг, здійснення валютних операцій; – уміння використовувати інформаційні та комунікаційні технології для вирішення завдань ефективного функціонування міжнародних систем платежів і розрахунків; – здатність демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях, пов'язаних із сучасними тенденціями розвитку ринку платежів та валютного ринку.
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p style="text-align: center;">Основна література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Береславська О. І. Б48 Міжнародні розрахунки та валютні операції :навч. посіб. / О. І. Береславська. - Ірпінь : Університет ДФС України, 2019. - 368 с. - (Серія «На допомогу студенту», т. 38). 2. Бурковська, А. В., &Лункіна, Т. І. (2012). Міжнародні кредитно-розрахункові та валютні операції в сучасних умовах : навч. посіб. Миколаїв : МНАУ. ISBN 978-611-01-0649-8. https://finance.mnau.edu.ua/files/posibnyk/2014-burkovska-lunkina-posibnyk.pdf 3. Вовчак О.Д. Платіжні системи: навч. посібник / О.Д. Вовчак, Г. Є. Шпаргало, Т. Я. Андрейків. К.: Знання, 2011. 341 с. 4. Івасів, Б. С., Прийдун, Л. М., Рудан, В. Я. (2013). Міжнародні розрахунки та валютні операції: навч. посіб. Тернопіль: Вектор. http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/506/1/%D0%BC%D1%96%D0%B6%D0%BD%D0%B0%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%BD%D1%96%20%D1%80%D0%BE%D0%B7%D1%80%D0%B0%D1%85%D1%83%D0%BD%D0%BA%D0%B8%20%D1%96%20%D0%B2%D0%B0%D0%BB%D1%8E%D1%82%D0%BD%D1%96%20%D0%BE%D0%BF%D0%B5%D1%80%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%97%3D%D0%B2%D0%B5%D1%80%D1%81%D1%82%D0%BA%D0%B0.pdf 5. Носач, Л. Л., Величко, К. Ю., Печенка, О. І., Зосимова, Ж. С., &Сокол, Н. А. (2016). Міжнародні кредитно-розрахункові та валютні операції: навчальний посібник. Харків: Видавництво «Форт». http://elib.hduht.edu.ua/bitstream/123456789/1450/1/%D0%9F%D0%9E%D0%A1%D0%98%D0%91%D0%9D%D0%98%D0%9A%20_2016.pdf 6. Руденко, Л. В. (2007). Міжнародні кредитно-розрахункові та валютні операції : підручник. Київ : Центр навчальної літератури. 7. Стратегія розвитку фінтеху в Україні до 2025 року. Сталий розвиток інновацій, кешлес та фінграмотність. Національний банк України. Липень 2020. 49 с. <p style="text-align: center;">Допоміжна література</p>

8. Адамик Б., Ткачук В. (2019). Платіжні системи: фундаментальні засади та перспективи трансформації. Економічний аналіз. Том 29. № 3. С.63-73.
9. Васенко, В. К. (2004). Валютно-фінансовий механізм зовнішньоекономічної діяльності : навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури.
10. Грінько І. М, Сердюк А. М. (2019). Вплив технології блокчейну на розвиток міжнародної торгівлі. Сучасні проблеми економіки і підприємництво. Випуск 24. 47-52.
11. Іваненко, І. А. (2015). Теоретичні аспекти валютно-фінансових відносин. Бізнес Інформ.6. 182-187.
12. Міщенко В. І. Електронний бізнес на ринку фінансових послуг / В.І. Міщенко, А. В. Шаповалов, Г. В. Юрчук. К.: Знання, 2003. 278 с.
13. Міщенко В. І., Науменкова С. В. Валюта і валютна політика. К.: Знання, 2010. 66 с.
14. Міщенко С.В. Вдосконалення системи безготівкових роздрібних платежів. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка. 2014. №5(158). С.22-28.
15. Клювак О. В. Аналіз інтернет-шахрайств та стандартів безпеки міжнародних платіжних систем Visa International та Mastercard Worldwide / О. В. Клювак // Вісник УБС НБУ (м. Київ). – 2009 – №3(6) – С. 249–253.
16. Клювак О. Аналіз пропозицій та технологічних особливостей банківських карток як засобів платежу в електроннійкомерції / О. Клювак // Теоретичні та прикладні аспекти аналізу фінансових систем : матер. ІХ всеукр. наук.-практ. конф. аспірантів та студентів, 26–27 березня 2009 р. – Львів, ЛІБС УБС НБУ, 2009. – С. 284–288.
17. Клювак О. В. Особливості технологій аутентифікації у інтернет-платіжних системах / О. В. Клювак // Науково-практичний журнал «Регіональна економіка». – 2010. – №2 (56). – С. 86–92.
18. Клювак О. В. Аналіз основних підходів до вирішення задачі аутентифікації в інтернет-платіжних системах / О. В. Клювак // Вісник УБС НБУ (м. Київ). – 2010. – №3(9). – С. 313–317.
19. Клювак О. В. Фінанси: підручник / авторський колектив / А.Я. Кузнєцова, Г. М. Азаренкова, І. І. Біломістна [та ін.]. – Київ : УБС НБУ, 2011. – 497 с.
20. Клювак О. В. Аналіз методів аутентифікації при здійсненні транзакцій за допомогою банківських карток в інтернет-платіжних системах / О. В. Клювак // Журнал «Економічний форум» Луцького національного технічного університету. – 2012. – Випуск №2. – С. 377 – 383.
21. Клювак О. В. Механізм безпечної передачі аутентифікаційних даних в інтернет-платіжних системах / О. В. Клювак // Збірник наукових праць Харківського інституту банківської справи УБС НБУ (м. Київ) «Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики». – 2012. – Випуск 1 (12). – С. 222–226.
22. Клювак О. В. Метод безпечної передачі аутентифікаційних даних в інтернет-платіжній системі за допомогою каскадно-комбінаційного хешування // О. В. Клювак, А. А. Засядько, С. С. Королюк // Міжнародний

науково-практичний журнал «Фінансовий простір». – 2012. – №4(4). – С. 68–72.

23. Клювак О. В. Надежность применения комбинационного хеширования аутентификационных данных в интернет-платежных системах / О. В. Клювак, А.А. Засядько // Информационные технологии и системы в управлении, образовании, науке : (коллект.) монография / под ред. проф. В. С. Пономаренко. – Х. :Цифрова друкарня № 1, 2013. – С. 247–258.

24. Клювак О. В. Надійність застосування комбінаційного хешування аутентифікаційних даних в Інтернет-платіжних системах / О. В. Клювак, А. А. Засядько // Збірник наукових праць Харківського університету Повітряних Сил ім. Івана Кожедуба «Системи обробки інформації». –Харків. – 2013. – Вип. 3 (110). – Т. 2. – С. 84–89.

25. Клювак О. В. Криптографічна стійкість комбінаційного хешування автентифікаційних даних в Інтернет-платіжних системах / О. В. Клювак // Збірник наукових праць ІРД НАН України «Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України. Проблеми інтеграції України у світовий фінансовий простір». – 2013. – Вип. 1 (99). – С. 531–538.

26. Клювак О. В. Підвищення безпеки здійснення транзакцій в інтернет-платіжних системах на основі комбінаційного хешування / О. В. Клювак, А. А. Засядько, В. І. Биков // Матер. 68-ої наук.-техн. конф. професорсько-викладацького складу, науковців, аспірантів та студентів, Частина III., 4 –6 грудня 2013р. – Одеса, Одеська національна академія зв'язку ім. О. С. Попова, 2013. – С. 122–124.

27. Klyuvak O. Applying the combinational hashing of authentication data in internet-payment systems / O. Klyuvak // Proceedings of the 16th International Conference «Information Technology for Practice –2013», October 10–11, 2013, Ostrava, Czech Republic. – P.78–83.

28. Klyuvak O. Combinational hashing scheme of authentication data in internet-payment system and the evaluation of its quality/ Klyuvak// Collection of scientific papers of the Cracow School of Business of the Cracow University of «Economics, Management and Development of Financial Systems in Eastern European Countries Current State and Problems». –Cracow. – 2013. – Volume 3. – P. 145–155.

29. Клювак О. В. Кількісна модель для економічного аналізу заходів інформаційної безпеки в інтернет-платіжних системах / О. В. Клювак // Електронне наукове фахове видання – міжнародний науково-практичний журнал «Фінансовий простір». – № 4(16). – С. 94–100.

30. Сотченко Євген. (2015). Методичні підходи до сутності міжнародних розрахунків по імпортних та експортних операціях у системі розрахункових відносин України. Галицький економічний вісник. Том 48. № 1. С. 32-39.

31. Юзевич В. М., Клювак О. В. Економічний аналіз рівнів ефективності та якості інтернет-платіжних систем підприємства. БізнесІнформ. 2015. №1. С. 160–164. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf_2015_1_26.

Законодавчі і нормативно-правові акти:

	<p>32. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність». (Відомості Верховної Ради УРСР (ВВР), 1991, № 29, ст. 377). https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12#Text</p> <p>33. Закон України «Про платіжні послуги». (Документ 1591-IX, чинний, поточна редакція — Прийняття від 30.06.2021. Введення в дію, відбудеться 01.08.2022). https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1591-20#Text</p> <p>34. Закон України «Про валюту і валютні операції» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2018, № 30, ст.239). https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19#Text</p> <p>35. Закон України «Про банки і банківську діяльність» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2001, № 5-6, ст.30).https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text</p> <p>36. Положення про порядок емісії електронних платіжних засобів і здійснення операцій з їх використанням // Постанова Правління НБУ від 05.11.2014 р. № 705.</p> <p>37. Положення про порядок реєстрації платіжних систем, учасників платіжних систем та операторів послуг платіжної інфраструктури, затв. Постановою Правління НБУ 04.02.2014 р. № 43 зі змінами</p> <p>38. Положення про нагляд (оверсайт) платіжних систем та систем розрахунків в Україні, затв. Постановою Правління НБУ 28.11.2014 р. № 755 зі змінами</p> <p>39. Інструкція про міжбанківський переказ коштів в Україні в національній валюті, затв. Постановою Правління НБУ 16.08.2006 р. № 320 зі змінами</p> <p>40. Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті, затв. Постановою Правління НБУ 21.01.2004 р. № 22 зі змінами</p> <p>41. Положення про порядок емісії електронних платіжних засобів і здійснення операцій з їх використанням, затв. Постановою Правління НБУ 05.11.2014 № 705 зі змінами</p> <p>42. Положення про електронні гроші в Україні, затв. Постановою Правління НБУ 04.11.2010 р. №481 зі змінами.</p> <p>43. Правила Системи електронних платежів Національного банку України, затв. Рішенням Ради Платіжної організації СЕП НБУ, протокол від 13.07.2017 р. № 1 зі змінами</p> <p>44. Правила Національної платіжної системи “Український платіжний простір”, затв. Рішенням Ради Платіжної організації НПС “Український платіжний простір”, протокол від 07.06.2013 № 213/2013 зі змінами</p> <p>45. Про внесення змін до Правил формування та використання QR-коду для здійснення кредитових переказів, затв. Постановою НБУ 11.02.2021 №11</p> <p>46. Про затвердження Інструкції про порядок здійснення розрахунків у іноземній валюті за експортно-імпортними операціями на умовах відстрочки платежів чи поставок. Наказ НБУ № 85 від 14.06.94</p> <p>47. Про затвердження Положення про здійснення операцій із валютними цінностями. Постанова Правління Національного банку України 02.01.2019 № 2. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0002500-19#Text</p>
--	--

	<p>48. Про затвердження Положення про здійснення валютних інтервенцій Національного банку України на валютному ринку України. Постанова Правління Національного банку України від 31 січня 2019 року N 26.https://ips.ligazakon.net/document/view/pb19029?an=1</p> <p style="text-align: center;">Інтернет-ресурси</p> <p>49. Банки пропонують вісім способів хеджування валютних ризиків. https://finclub.net/ua/news/bankiry-znaishly-visim-sposobiv-khedzhuvannia-valiutnykh-ryzykiv.html</p> <p>50. Валютний ринок. https://bank.gov.ua/ua/markets/currency-market</p> <p>51. Вишивана Б. М., Терешко О. М. (2015). Оверсайт платіжно-розрахункових систем: теоретичні аспекти та механізм реалізації в Україні. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. 11. 216-222. http://www.vestnik-econom.mgu.od.ua/journal/2015/11-2015/50.pdf</p> <p>52. Експортно-кредитні агентства. Чому вони важливі для України. https://www.eurointegration.com.ua/experts/2015/04/21/7033079/</p> <p>53. Жолудь О., Піонтківська І. (2016). Доларизація та чорний ринок валюти в Україні: причини, обсяги, наслідки для економіки та політики. Центр економічної стратегії. https://ces.org.ua/wp-content/uploads/2016/07/Currency-black-market_Research-paper.pdf</p> <p>54. Методичні рекомендації з управління ризиками в платіжних системах. https://bank.gov.ua/ua/news/all/metodichni-rekomendatsiyi-z-upravlinnya-rizikami-v-platizhnykh-sistemah</p> <p>55. Міжнародний валютний ринок. https://index.minfin.com.ua/ua/exchange/world/</p> <p>56. Міжнародні акредитиви. https://privatbank.ua/business/mezhdunarodnyje-akkreditivy</p> <p>57. Платіжний баланс у січні 2021 року. https://bank.gov.ua/files/ES/State_m.pdf</p> <p>58. Платежі та розрахунки. Сайт Національного банку України. URL: https://bank.gov.ua/ua/payments</p> <p>59. ПрАТ «Експортно-кредитне агентство». https://www.eca.gov.ua/</p> <p>60. Руденко З. М. (2018). Вплив розвитку фінтех на банківський ринок в Україні. Socio-economic problems of the modern period of Ukraine. 2 (130). http://ird.gov.ua/sep/sep20182(130)/sep20182(130)_067_RudenkoZ.pdf</p> <p>61. СПЗ (спеціальні права запозичення). https://www.energyline.com.ua/uk/currency/xdr-ua/</p> <p>62. Стаття 14. Ведення розрахунків та кредитування суб'єктів ЗЕД. http://www.ukrexport.gov.ua/ukr/zakon_v_sferi_zed//3215.html</p> <p>63. ТОП-5 міжнародних платіжних систем, доступних для українців: https://uteka.ua/ua/publication/news-14-delovye-novosti-36-top-5-mezhdunarodnykh-platezhnykh-sistem-dostupnykh-dlya-ukraincev</p> <p>64. Чому платіжний баланс важливіший за курс долара?. https://kse.ua/ua/community/stories/chomu-platizhniy-balans-vazhlivishiy-kursu-dolara/</p> <p>65. Що таке форфейтинг. https://edin.ua/shho-take-forfejting/</p>
--	--

	<p>66. Що таке фінтех і як він впливає на ваше життя вже сьогодні? https://www.epravda.com.ua/projects/fintech/2018/12/5/641431/</p> <p>67. Шевченко О. М., Рудич Л. В. (2020). Розвиток фінансових технологій в умовах цифровізації економіки України. Ефективна економіка. http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/7_2020/63.pdf</p> <p>68. Шарова С. В., Кузьменко Г. О. Доцільність використання банківських гарантій у розрахунках по зовнішньоторговельних контрактах. http://eir.zp.edu.ua/bitstream/123456789/5750/1/Sharova.pdf</p> <p>69. Export Credit Agencies (ECAs).https://bankwatch.org/project/export-credit-agencies-ecas</p> <p>70. Payment services (PSD 2). Directive (EU) 2015/2366. URL: https://ec.europa.eu</p>
<p>Обсяг курсу</p>	<p><u>Очний</u> : 64 годин аудиторних занять, з них 32 год. – лекцій, 32 год. – практичних занять та 116 год. самостійної роботи. <u>Заочний</u>: 16 годин аудиторних занять, з них 8 год. – лекцій, 8 год. – практичних занять та 164 год. самостійної роботи.</p>
<p>Очікувані результати навчання</p>	<p>Після завершення цього курсу студент повинен :</p> <p>знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> – основні аспекти функціонування системи міжнародних розрахункових операцій та платежів; – принципи організації, особливості функціонування, основні складові міжнародних платіжних систем; – класифікацію ризиків та методи управління ними у платіжних системах; – особливості функціонування міжнародних карткових платіжних систем та стандарти безпеки даних індустрії платіжних карток; – основні підходи до організації та форми міжнародних розрахунків; – види ризиків та методи страхування в міжнародних розрахункових операціях; – особливості здійснення розрахункових операцій у міжнародній торгівлі; – методи кредитування та умови платежу при кредитуванні експорту та імпорту; – сучасні аспекти та тенденції розвитку системи міжнародного фінансування (кредитування) суб'єктів господарювання; – сутність, особливості та роль валютного курсу у системі міжнародних кредитно-розрахункових та валютних операцій; – сутність та види валюти і валютних операцій; – сутність та особливості конверсійних операцій; – сутність та особливості валютних операцій «спот», форвардних валютних операцій, валютних опціонів та валютних ф'ючерсів; – види та методи страхування валютних ризиків; – сутність, структуру, особливості складання, методи балансування платіжного балансу країни. <p>вміти:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> – виявляти та аналізувати основні тенденції розвитку міжнародних платіжних систем і розрахунків в сучасних умовах; – аналізувати механізм здійснення процесингу платежів, інтернет-еквайрингу, P2P переказів в електронній комерції; – оцінювати ефективність роботи та рівень безпеки платіжних систем; – аналізувати механізм здійснення та умови застосування різних форм міжнародних розрахунків; – аналізувати умови та методи кредитування при здійсненні експортних та імпорتنих операцій; – аналізувати та враховувати тенденції розвитку FinTech інновацій у системі зовнішньоекономічної діяльності та міжнародних розрахунків; – розраховувати крос-курс валют; – аналізувати стратегію валютних інтервенцій країни; – аналізувати умови виконання валютних операцій, здійснювати розрахунок форвардного курсу; – аналізувати платіжний баланс країн світу.
Ключові слова	Міжнародні розрахунки, платіжні системи, платіжні технології, валютні операції, FinTech інновації, платіжний баланс.
Формат курсу	Очний /заочний
Теми	<p style="text-align: center;">ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ФУНКЦІОНУВАННЯ МІЖНАРОДНИХ ПЛАТІЖНИХ СИСТЕМ І СИСТЕМ РОЗРАХУНКІВ</p> <p>Тема 1. Теоретичні засади та принципи здійснення міжнародних розрахунків і платежів Розрахункові операції у структурі зовнішньоекономічної діяльності (ЗЕД). Сутність поняття «міжнародні розрахункові операції». Особливості системи міжнародних розрахунків. Роль банків та небанків в організації та здійсненні міжнародних платежів і функціонуванні платіжних систем. Переваги та ризики небанкінгу у системі міжнародних розрахунків. Міжнародна роль долара США та євро як засобів розрахунків і платежів. Роль національних грошей в системі міжнародних валютно-фінансових відносин.</p> <p>Тема 2. Принципи організації та особливості функціонування міжнародних платіжних систем Поняття, завдання та функції платіжних систем. Основні вимоги до платіжних систем. Складові платіжної системи. Учасники платіжних систем та їх функції. Класифікація платіжних систем. Ризики в платіжних системах. Комітет з платіжних і розрахункових систем Банку міжнародних розрахунків. Головні завдання та функції регулювання й нагляду за платіжними системами (оверсайт платіжних систем). Роль</p>

центральных банків у регулюванні платіжних систем. Роль міжнародних фінансових організацій у забезпечення функціонування міжнародних платіжних систем і розрахунків. Карта профілю ключових ризиків платіжної системи. Розрахунок притаманності ризику платіжній системі. «Гарячої» карта притаманності ризиків. Ефективність побудови контролю та ефективність реалізації контролю ризиків у платіжних системах.

Тема 3. Платіжна індустрія, платіжні технології та організація безпеки функціонування інтернет-платіжних систем.

Поняття платіжної технології, платіжної послуги та платіжного продукту. Міжнародні карткові платіжні системи (VISA, MasterCard).

Класифікація платіжних систем, заснованих на використанні пластикових карток. Принципи та організація емісії та виконання операцій із застосуванням платіжних карток.

Інноваційні платіжні технології: інноваційні карткові платежі (он-лайн платежі), Інтернет-платежі, мобільні платежі.

Міжнародні системи термінових грошових переказів і роздрібних платежів. Основні поняття інформаційної безпеки. Основні вимоги щодо системи захисту інформації. Політика безпеки платіжних систем.

Загрози безпеки банківських інформаційних технологій. Стандарти безпеки даних індустрії платіжних карток (PCI DSS). Криптографічний захист інформації в платіжних системах. Перспективи розвитку засобів захисту інформації. Сутність, порядок накладання та види електронно-цифрового підпису. Сучасні інтернет-платіжні системи. Міжнародна електронна комерція з використанням Інтернет.

Тема 4. Форми та особливості здійснення міжнародних розрахунків.

Основні підходи до організації міжнародних розрахунків. Форми міжнародних розрахунків: суть, види, загальна характеристика. Ризики та страхування в міжнародних розрахункових операціях.

Використання банківських гарантій у розрахунках по зовнішньоторговельних контрактах.

Форми захисних застережень до зовнішньоекономічних договорів (контрактів), які передбачають розрахунки в іноземній валюті.

Тема 5. Розрахункові операції у міжнародній торгівлі.

Кредитування учасників міжнародних розрахунків та міжнародні кредитно-посередницькі операції.

Нормативно-правова база здійснення зовнішньоторговельних угод.

Порядок здійснення розрахунків у іноземній валюті за експортно-імпортними операціями на умовах відстрочки платежів чи поставок.

Зміст і групи ризиків у міжнародних торговельних угодах (країни, банківський, валютний, контрагента). Поняття валютного ризику та його види. Основні елементи оцінювання валютного ризику.

Управління валютним ризиком. Методи страхування валютно-

фінансових ризиків міжнародних торговельних угод європейських країн. Відповідальність при здійсненні переказу коштів.

Міжнародний кредитний ринок. Роль кредиту в забезпеченні зовнішньої торгівлі, його види, джерела. Методи кредитування та умови платежу при кредитуванні експорту та імпорту. Кредитування на основі векселя: акцептний та акцептно-рамбурсний кредити. Отримання кредитів від іноземних кредиторів. Порядок повідомлення про іноземні кредити НБУ. Можливості надання кредитів іноземним позичальникам. Кредитні лінії міжнародних фінансових організацій малому та середньому бізнесу. Банки-агенти міжнародних кредитних ліній. Умови отримання кредитів. Факторинг, його суть та види. Учасники факторингової операції. Механізм здійснення факторингу. Характерні ознаки форфейтингу. Відмінності між факторингом та форфейтингом. Фінансування експорту через експортно-кредитне агентство (ЕКА).

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ОСОБЛИВОСТІ ЗДІЙСНЕННЯ ВАЛЮТНИХ ОПЕРАЦІЙ ТА РОЛЬ ПЛАТІЖНОГО БАЛАНСУ У ВАЛЮТНО-ФІНАНСОВИХ ВІДНОСИНАХ КРАЇН

Тема 6. FinTech інновації у системі міжнародних розрахунків і валютних операціях

FinTech інновації: сутність та класифікація. Класифікація FinTech інновацій. Роль сучасних фінансових технологій в міжнародній торгівлі. Моделі онлайн фінансування.

Тема 7. Валюта та валютний курс у системі міжнародних розрахункових та валютних операцій.

Сутнісні характеристики валюти. Цифрова валюта. Легалізація крипто валют: закордонний та вітчизняний досвід. Валютний курс у системі міжнародних кредитно-розрахункових та валютних операцій. Конвертованість валюти. Структура валютного ринку. Види «майнінгу» цифрових валют. Класифікатор іноземних валют.

Тема 8. Валютні операції на міжнародному рівні: сутність та особливості.

Сутність та класифікація валютних операцій. Сутність, види та цілі конверсійних операцій. Дати укладання угоди і валютування. Валютні операції «спот». Особливість, мета угод «спот». Спот – курс. Форвардні валютні операції. Валютні операції «своп». Валютні опціони та валютні ф'ючерси. Поняття та класифікація валютних ризиків. Страхування валютного ризику.

Тема 9. Платіжний баланс і його роль у валютно-фінансових відносинах країн.

Класифікація та суб'єкти валютно-фінансових операцій. Взаємозалежність платіжного балансу і валютного курсу. Сутність та

	структура платіжного балансу. Складання платіжних балансів. Методи балансування платіжного балансу. Стан платіжного балансу України та провідних країн світу.
Підсумковий контроль, форма	Іспит/залік в кінці семестру
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з дисциплін: «Фінанси, гроші і кредит», «Міжнародна та регіональна економіка», «Міжнародні фінанси», «Міжнародні фінансові та інвестиційні ризики», «Світові фінансові ринки», «Міжнародні валютно-кредитні відносини», «Світове господарство», «Фондовий ринок» та інші.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Презентація, лекція, дискусія, науково-пошукові роботи.
Необхідне обладнання	Мультимедіа- та проекційна апаратура. Комп'ютери, комп'ютерні системи та мережі.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням: Денне: Практичні, самостійні, тестові завдання – 40 %, максимальна кількість балів - 40 балів Індивідуальне завдання – 10%, максимальна кількість балів - 10 балів Іспит – 50 % семестрової оцінки, максимальна кількість балів - 50 балів Заочне: Письмова робота, індивідуальне завдання, самостійна робота, підсумкове тестування – 100%, максимальна кількість балів - 100 балів. Академічна доброчесність: Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її не зарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом. Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих. Політика виставлення балів. Враховуються бали, набрані під час виконання індивідуальних завдань, підсумкових тестувань, самостійній

	<p>роботі. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час лабораторного заняття; недопустимість пропусків та запізнень на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.</p> <p>Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p>
<p>Питання до екзамену.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Кредитні, розрахункові та валютні операції у структурі зовнішньоекономічної діяльності (ЗЕД). 2. Сутність поняття «міжнародні розрахункові операції». Система міжнародних розрахунків: суб'єкти, об'єкти, засоби, форми. 3. Форми міжнародних розрахунків. 4. Роль банків та необанків в організації та здійсненні міжнародних платежів і функціонуванні платіжних систем. 5. Поняття, завдання та функції платіжних систем. Основні вимоги до платіжних систем. 6. Платіжні інструменти та платіжні операції 7. Учасники платіжних систем. Класифікація платіжних послуг. 8. Концепція Open API. 9. Категорії важливості платіжних систем. 10. Класифікація ризиків у платіжних системах 11. Платіжна індустрія у глобальній екосистемі фінтеху 12. Платіжні технології і продукти у контексті фінансової інклюзії 13. Міжнародні кредитні операції. Види міжнародних кредитів. 14. Методи міжнародного кредитування. 15. Кредитування експорту та імпорту. 16. FinTech інновації: сутність, класифікація та трансмісія впливу на економіку. 17. Роль сучасних фінансових технологій при здійсненні розрахунків за експортними та імпортними операціями 18. Моделі онлайн фінансування 19. Експортно-кредитні агентства (ЕКА). Фінансування експорту через експортно-кредитне агентство (ЕКА). 20. Міжнародні краудфандингові платформи. 21. Міжнародне торгове фінансування і сучасні блокчейн-технології. 22. Сутнісні характеристики валюти. Класифікатор іноземних валют. 23. Валютні системи : види та елементи. 24. Цифрова валюта. 25. Легалізація криптовалют: закордонний та вітчизняний досвід. 26. Валютний курс у системі міжнародних кредитно-розрахункових та валютних операцій. 27. Конвертованість валюти. 28. Валютний ринок: сутність, класифікація, структура. 29. Поняття та класифікація валютних операцій. 30. Сутність та класифікація валютних операцій.

	<p>31. Сутність, види та цілі конверсійних операцій. Дати укладання угоди і валютування.</p> <p>32. Валютні операції «спот». Особливість, мета угод «спот». Спот – курс.</p> <p>33. Форвардні валютні операції</p> <p>34. Визначення форвардної ціни</p> <p>35. Валютні операції «своп»: сутність та класифікація</p> <p>36. Валютні опціони: сутність та види.</p> <p>37. Валютні ф'ючерси: сутність та види.</p> <p>38. Поняття та класифікація валютних ризиків.</p> <p>39. Страхування валютного ризику</p> <p>40. Банківські фінансові інструменти для підприємств ЗЕД.</p> <p>41. Основні підходи до організації міжнародних розрахунків: суб'єкти, способи, засоби, форми, роль банків.</p> <p>42. Валютні рахунки підприємств у системі міжнародних розрахунків.</p> <p>43. Акредитив: сутність, види, способи виконання акредитивного зобов'язання, переваги, недоліки.</p> <p>44. Ризики в міжнародних розрахункових операціях.</p> <p>45. Валютне застереження: сутність та види.</p> <p>46. Страхування в міжнародних розрахункових операціях.</p> <p>47. Банківська гарантія у міжнародних розрахунках.</p> <p>48. Сутність та структура платіжного балансу країни.</p> <p>49. Подвійний бухгалтерський запис операцій (кредит, дэбет). Джерела даних платіжного балансу.</p> <p>50. Складання платіжних балансів. Ключові поняття у складанні ПБ.</p> <p>51. Дефіцит та профіцит платіжного балансу.</p> <p>52. Методи балансування платіжного балансу.</p>
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

Схема курсу

Денна форма навчання

16 тиж. 64 год.	Тема, план	Форма діяльності	Література. Ресурси в інтернеті	Год.	Термін виконання
4	Тема 1. Теоретичні засади та принципи здійснення міжнародних розрахунків і платежів	Лекція, практичне заняття	1-7	2/2	1 тиждень
8	Тема 2. Принципи організації та особливості функціонування міжнародних платіжних систем	Лекція, практичне заняття	1-7, 8, 12, 33, 36-38	4/4	2 тижні

8	Тема 3. Платіжна індустрія, платіжні технології та організація безпеки функціонування інтернет-платіжних систем.	Лекція, практичне заняття	1-7, 15-31	4/4	2 тижні
8	Тема 4. Форми та особливості здійснення міжнародних розрахунків.	Лекція, практичне заняття	1-7	4/4	2 тижні
4	Тема 5. Розрахункові операції у міжнародній торгівлі.	Лекція, практичне заняття	1-7, 10	2/2	1 тиждень
4	Тема 6. FinTech інновації у системі міжнародних розрахунків і валютних операціях	Лекція, практичне заняття	1-7, 60, 66,67	2/2	1 тиждень
8	Тема 7. Валюта та валютний курс у системі міжнародних розрахункових та валютних операцій.	Лекція, практичне заняття	1-7, 11, 13, 34, 49, 50, 55	4/4	2 тижні
12	Тема 8. Валютні операції на міжнародному рівні: сутність та особливості.	Лекція, практичне заняття	1-7, 11, 13, 34, 49, 50, 55	6/6	3 тижні
8	Тема 9. Платіжний баланс і його роль у валютно-фінансових відносинах країн.	Лекція, практичне заняття	1-7, 57, 64	4/4	2 тижні